

12 Subat 2017

9767 KARABELAS, Nikos D. Ottoman fortifications in Preveza in 1702: the first phase of the castle of İç Kale. *OTAM*, 32 (2012) pp. 47-66. Abstract(s): Turkish. *Preveze d. ul. 160122*

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

which gained him wide recognition as a pioneer of the genre.

During his lifetime, and a hundred years previously, apart from English the official language of the British Government of India was often called Hindūstānī. It was usually written in Persian-style script by and for Muslims, and in Dēvanāgarī script by and for Hindus. The former type, when used as a literary language, was also referred to as Urdū ("the language of the army camp, *urdū* [see ORDO]) and the latter type as Hindī (formerly Hindawī). When written in the Persian script, Hindūstānī was characterised by considerable Arabic-Persian vocabulary. In the Dēvanāgarī script, the literary language had much vocabulary taken from Sanskrit and the Prākṛit vernaculars. Even before Independence in 1947, Urdu and Hindi began to be considered distinct languages, and they were recognised as official languages in Pākistān and India (Bhārat) respectively. It must, however, be noted that when we read of Prēm Ānd writing novels or short stories in Urdu or Hindi, and then translating them from one language to the other in subsequent editions, we should not assume that major alterations were made in translation. Changes were largely in the script used than in the actual text. Thus Prēm Ānd's fiction should be regarded as a single corpus, rather than as two separate corpora from a bilingual author. He depicted social life and preached social reform in the India of his time, with its rich variety of races, classes and religions, but he dealt more with rural than urban life and more with Hindus than with Muslims.

Prēm Ānd was born in a village near Benares (Banāras) and named Dhanpat RĀṣ. At the start of his literary career he adopted the nom-de-plume first of Nawāb RĀṣ and then of Prēm Ānd. His father was a poor postal clerk, and Prēm Ānd's education was somewhat haphazard, and depended increasingly on private studies and tuition. At one time he had to walk ten miles to Benares for lessons, yet in 1919 he graduated B.A. as an external student. His home and family life was not easy; he was orphaned, and had to look after the rest of the family. Before this, his father had arranged Prēm Ānd's marriage at the age of 15. Some years later, Prēm Ānd married a second and younger wife, by whom he had a son and two daughters. He was never robust in health, and always had to work very hard for his living. He acquainted himself with earlier and contemporary Urdu fiction, ranging from the *dāstān* to the works of Surūr, Sarāḥār, 'Abd al-Halīm Sharar and Mirzā Muḥammad Hādī Ruswā [see KISSA. 5. In Urdu]. He obviously had ambitions as a writer, especially of fiction, though he began as a dramatist at the age of 14, writing two plays, both now unfortunately lost. Earning a living presented problems, and he changed his occupation several times. He started as a teacher, then as an inspector of education. He later worked for publishers, including the well-known Nawal Kashōr in Lucknow. For a time he kept a shop. Finally, he went to Bombay as a film script writer. But he could not get on with directors and producers, and was ill at ease in the film studio environment. He returned to Benares, where he died in 1936.

He was a prolific writer. As we have seen, his juvenilia included two plays. Later in life he wrote a major historical drama, *Rambhūmī* ("Earthly terror") in Hindi, the title of whose Urdu version, *Karbālā*, indicates its theme from Arab-Islamic history. Prēm Ānd had studied Persian for eight years, and at first showed preference for the Urdu script. But despite his brilliant command of the language, he did not find

favour with Urdu readers, and increasingly wrote in the Dēvanāgarī script. After his death, however, he became recognised as a master of Urdu, particularly for his short stories. He also wrote numerous magazine articles, many published in *Zamāna* from 1901 onwards. He championed Hindu-Muslim co-operation and social reform. Strange to say, he first won fame as a writer of novels: some short, others full-length, some published in parts, some in instalments, others as a whole, some originally in Urdu, others in Hindi. Saksena, writing presumably in about 1926, mentions several Hindi novels which he says are to be published in "Urdu translation" (*op. cit.* in *Bibl.*, 344). His short novel, *Asrār-i-maḥabbat*, appeared in 1898, and his Hindi novel *Prēmā* in 1904. *Bāzār-i-husn* ("Brothels") described by Sadiq (*op. cit.* in *Bibl.*, 346-7) as "perhaps the most satisfactory of his novels", appeared in 1918 in two parts. It is the story of a reformed "fallen woman" who finds that the world will not forgive her. She is led astray by a wealthy prostitute, and ends up "saved" and working as head of an orphanage. An account of this and other novels will be found in Muhammad Sadiq, *op. cit.*, 344 ff. These novels are now somewhat dated and appear to have lost some of their popularity.

It is for his short stories that he had gained lasting fame. These, numbering over 200, were published in eleven collections between 1907 and 1936, among the best known being *Prēm Padāśī*, *Prēm Battāśī* and *Prēm Čāśīśī*. Many of them deal with the misfortunes of poor village-dwellers who are "more sinned-against than sinning". They perhaps justify Sadiq's description of him as "an idealist ... a reformer ... and a dreamer". Many of them are masterpieces, though Saksena's paean of praise is as excessive in its way as is Sadiq's lukewarmness. Allowance must surely be made for the taste of readers and writers for melodrama in those days. The rich harvest of Urdu and Hindi short stories in the Subcontinent during the last hundred years owes a great debt to Prēm Ānd. Moreover, as Sayyid Waḳḳār 'Azīm says, *op. cit.* in *Bibl.*, 592, Prēm Ānd's fiction "paints a true picture of social and political life in the early 20th century".

Bibliography: A detailed bibl. would contain few works in English but a good deal not only in Urdu but also in Hindi. Reference should be made to the bibl. in Sayyid Waḳḳār 'Azīm's art. *Prēm Ānd*, in *Urdu Encyclopaedia of Islam*, v, Lahore 1390/1970, 590-4. For general accounts, see Muhammad Sadiq, *A history of Urdu literature*, London 1964, 344-55, a very perceptive and informative account, which some may find rather severe. Ram Babu Saksena, *A history of Urdu literature*, Allahabad 1927, 343-4, contains a little additional information and is full of enthusiasm, but was written a little too early, while Prēm Ānd was still alive, and is very brief. There are many editions of Prēm Ānd's short stories in both Urdu and Hindi, and most anthologies of prose in both languages include examples. Among general works on Urdu fiction containing useful sections on Prēm Ānd, see Shā'ista Akhtar Bānū Suhrawardī, *A critical survey of the Urdu novel and short-story*, London 1945; and, in Urdu, 'Ibādat Brēlwi, *Tankidī zāwiyā*, 304-82, Karachi 1957, a detailed history of the Urdu short story.

(J.A. HAYWOOD)

PREVEZE, PREVESE, Greek Prevesa, a coastal town in the southernmost part of Epeiros, in western Greece, situated on the upper entrance of the Ambracian Gulf opposite the ancient Cape Actium and associated with the Italian *previsione* (= "provisioning"), the Slavonic *perevoz* (= "passage") and the

1601
PREVEZE
D. 0. 0. 2.
MUHARR
655

20 OCAK 1994

Doğru / Yanlış
Kütüphane / Müze

Hayat Tarih Mecmuası, yıl: 5/sayı: 9, 1. Ekim 1969, s. 80-86
0-1053

Preveze Zaferi

Yazan: Bahri Noyan

KAPDAN-I DERYÂ Barbaros Hayreddin Paşa, 1538 yılının kış ve bahar aylarını, Kanunî'nin emriyle İstanbul'da kalarak yeni bir donanmanın inşası hazırlıklarıyla geçirmişti.

O sırada Almanya imparatorluğu ve İspanya krallığı ile Papa ve Venedik hükümetleri, harp halinde buldukları Osmanlı devletine karşı bir andlaşma yapmış bulunuyorlardı.

7 haziran 1538'de Barbaros, kırk parça kadirga ile 2. Adalar Seferine çıkmak zorunda kalmıştı. Sefer zamanı geldiğinde; padişahın emriyle vezirlerin kendi keselerinden inşa ettirmekte oldukları yüz gemiden sadece 10'u tamamlanmış, geri kalan doksan tanesi henüz bitirilememişti. Barbaros, bu gemiler bitirilmedikçe denize çıkmak niyetinde değildi. Fakat Sâlih Reis komutasındaki yirmi geminin muhafazasında Mısır'dan getirilmekte olan Andrea Doria'nın kırk kadirga ile Girit sularına geldiği haber alınmıştı. Bunun üzerine Hayreddin Paşa, kırk gemilik filosuna üç bin tüfek-endâz yeniçeri ile umerâdan Kocaali Sancakbeyi Ali, Teke Sancakbeyi Hurrem, Sayda Sancakbeyi Ali ve Alâiye Sancakbeyi Mustafa Beyleri, cümle askerleriyle beraber alarak İstanbul'dan ayrıldı. Barbaros'un denize açıldığını haber alan Andrea Doria, der-

hal o suların ayrılarak İtalya sahillerine gitmişti.

Türk filosu evvela İmroz adasına gitmiş ve evvelce orada batmış olan bir gemiden çıkarılan on yedi topla gemiler takviye edilmişti. Buradan Sporad adalarına yelken açılmış ve ilk olarak Avrupa korsanlarına yataklık eden Skiatos adası zaptolunmuştu.

İstanbul'da inşası biten doksan gemi ile, Hind hazinesini İstanbul'a teslim eden Sâlih Reis komutasındaki yirmi kadirga bu adaya gelerek Barbaros'a katıldılar.

Bu sulardaki diğer adalar da teker teker düşmandan temizlendi ve yedi gemi dolusu ganimet ve esir İstanbul'a gönderildi.

Daha sonra Girit adası, yedi gün süre ile her tarafından vurulmuş, karaya çıkan Türk denizcileri adanın içlerine kadar sarkarak bir kısım kaleleri zaptetmişti. Bu harekât sonunda alınan çok miktardaki ganimet ve on beş bin esir de İstanbul'a yollandı.

Buradan Rodos istikametinde bulunan Kerpe adasına gidilerek bu ada ve Kaşot adacığı zaptedildi. Daha sonra İstanköy adasına gelindi, oradan Eğriboz'a gidilerek adaların korunmasına memur edilen Sâlih Bey komutasındaki filo ile birleşildi.

Beş ay içinde yirmi beş ada zabteden

ve Venedik'in Ege denizi ile alâkasını tamamiyle kesen Barbaros'un bu son seferi üzerine; Papa III. Paul'ün teşvikiyle uzun zamandan beri hazırlanmakta olan Haçlılar donanmasının teşkili ve Türk donanmasına karşı çıkarılması işi çabuklaştırıldı.

Barbaros, İstanköy adasındayken, Haçlılar'ın hazırlıklarını tamamladıklarına dair bazı haberler almış ve Eğriboz adasına geldiği zaman Andrea Doria komutasındaki muazzam bir Haçlılar donanmasının 22 Eylülde Korfu adasında toplandığını, ve oradan Preveze'ye taarruz ederek kaleyi kuşattığını öğrenmişti.

Bunun üzerine bir gönüllü filosunu Turgut Reis'in komutasında keşif için öncü göndererek kendisi de donanmasıyla arkadaşan yola çıktı.

Türk donanması 23 Eylülde Preveze'ye gelerek Arta körfezine girmiş ve harekete hazır bir durumda demirlemiş bulun-

yordu. Barbaros, kaleyi hemen tamir ve tahkim ettirmeye başladı. 25 Eylülde Andrea Doria komutasındaki Haçlı donanması da Preveze önlerine gelmiş ve körfez ağzının iki mil kadar açığında mevki almıştı.

HAÇLI DONANMASI

Haçlı donanması her bakımdan çok üstün durumda bulunuyordu. İspanya - Portekiz krallıkları 80 kalyon, Venedik cumhuriyeti 10 kalyon ve 70 kadirga, Papalık hükümeti 36 kadirga, Saint - Jean şövalyeleri 10 kadirga, Cenova hükümeti 1 kalyon, 52 kadirga ve diğer bazı Hıristiyan hükümetleri 49 kalyon vermişti ki hepsi 308 gemi tutuyor, bu miktar 300 parça yük ve taşıt gemisiyle 608'i buluyordu. Bu gemilerden 15 - 20 kadarı Karaka denilen çok büyük tekneler olup, 2.000 personeli bulunmaktaydı. Düşmanın 2500 - 2594 topu ve 60.000 askeri vardı.

Barbaros'a yenilen Haçlı donanmasının kumandanı Andrea Doria.

«Bina 20,5 × 20,5 = 420,25 metre murabbaında ve dört ayağa müstenit kasnaksız 9 kubbe ile mesturdur. XV. asırdaki tertibe sadık kalınarak etrafında dükkânlar sıralanmıştır; yerin müsaadesizliğinden dolayı dükkânlar üç tarafında muhtelif eb'addadır. Dördüncü tarafındakiler yıkılmış, yalnız duvarlarının beden üzerinde izleri kalmıştır. Dükkânlarda bir ara merdiven ile çıkılan bir asma kat vardır. Evvelce bu katta lonca mahkemesi icrâ-i kazâ edermiş. Dört kapısından üçü elyevm muattaldır ve bina tüccar ardiyesi olarak kullanılmaktadır. Tersâne caddesi üzerindeki esas kapısının içinden bir merdivenle üstünde binayı dâhilen çepçevre dolaşan gezinti yerine çıkmaktadır. Diğer bedestenlerde gezinti yeri varsa da böyle bir merdivene rastlanmadı.

BİNANIN USLÛBU

«Bina inşaatı Fâtih devrinin uslûlüne uyularak, bir taş, bir tuğla sırası ile ve taşlar arasında şâkûlî tuğlalar sıkıştırılarak yapılmıştır.

«Galata bedesteni oldukça haraptır. Bilhassa ahşap ilâveler çirkin bir manzara göstermekte ve dökmeçilerin dumanları ile siyah bir hâle gelmiştir.»

Ekrem Hakkı'nın Galata Bedesteni için «bizi şaşırtmaktadır» dediği meseleyi aydınlatmış bulunuyoruz; şöyle ki hicrî 993, milâdî 1585 yılına kadar (Fâtih Sultan Mehmed'den III. Sultan Murad devrine kadar) Galata'da bedesten yoktur. 1585'ten zamanımıza kadar Galata Bedesteni adını taşıyacak olan ve E. H. Ayverdi'nin bir Fâtih yapısı olduğunu aydın olarak tarif ettiği bina, Ayasofya vakıfları arasındadır ve bazı gayrimüslimler'e kiralanmış bulunmaktadır; ki depo olarak kullanılmaktadır; 1585 yılında III. Sultan Murad'ın bir fermânı ile bedesten hâline ifrâğ edilmiştir. Fermânın sureti şudur:

«Galata Kadısına ve Ayasofya Mütvellisine hüküm ki;

«Sen ki kadısın, mektup gönderip dergâh-ı muallâm çavuşlarından Süleyman Çavuş ile, sen ki mütevellîsin, Galata ahâlisi ile dergâhı muallâma gelüb mahmûye-i Galata eşedd-i ihtiyaç ile Bezâzistân'a muhtac olup dahilî Galata'da Lonca'da (Lonca denilen semtde) vâkıy olup Ayasofya'daki Kebîr evkafından hâlen ayda elli akça ile bazı keferede icâresinde hâli üzere Bezâzistan olmağa kaabil yirmi adet kubbeli kâfirî (?) azîm bina vardır, Bezâzistan olmak rica ideriz dediklerinde üzerine varılıb görülüb hakikat-i hâl vukuu üzere ilân oluna deyu ferman olunub dediklerinde hassa mimarlardan üstâd Câfer ve Müslümanlardan cemaat-i kesîfe ile üzerlerine varılıb görülmekte filvâkî zikrolunan bina tölen yirmi ve arzen yirmi beş zirâ olup demir kirişleri ile on altı mermer direk üstünde yirmi adet kubbe ki içerisinde elli beş dolap olmağa kaabil hâli üzere Bezâzistan olmağa muhtemel üç yerden kapı yerleri hazır olup heman kapulara muhtac, kadîmden Bezazistân imiş deyu haber verdiklerin arzylediğim ecilden buyurdum ki... Vüsul buldukda arzolunduğu üzere mahall-i mezkûru veçhi münaşip olduğuna göre Bezâzistan yeri olmağışün tahliye idüp talip olanlara verüp sen ki mütevellîsin icarelerin vakıf için alıp kabz eylesin (bâ hatt-ı hümayûn). Fî 29 zilhicce 993».

«KÂFİRÎ BİNA»

Fermânda «kâfirî binâ» tâbiri ehemmiyetli değildir. Bu kayıt Dîvân-ı Hümayûn'a arz edilen talebnâmeden alınmış olacağına göre, bu talebnâmeyi yazarların yapı san'atının şahsiyetini tefrika kaadir oldukları aslâ iddia edilemez. Galata'da bulunması da bu tâbirin düşünülmeden kullanılması için kâfidir. Fakat bugünkü binanın 9 kubbeli oluşu, Galata Bedesteni için Evliyâ'nın 12 kubbe, bu fermânın da 20 kubbeden bahsetmesi üzerinde durulacak noktalardır.

SON

Barbaros Hayreddin Paşa'nın Beş Yıl Ara ile Kazandığı iki Büyük Zafer

Preveze ve Güney Fransa Limanlarının Fethi

Tahsin Tunalı

1538 eylülünde Vezir Süleyman Paşa'nın Hind Okyanusu donanması, Hindistan'da Güccarat kıyılarına Türk ordusunu çıkardı. Kanûnî Sultan Süleyman'sa 8. sefer-i hümayûnunu tamamlamıştı; Kuzeydoğu Romanya'daydı. Aynı günlerde Akdeniz donanması, Kapdân-ı Deryâ Barbaros Hayreddin Paşa'nın komutasında, cihan tarihinin en büyük deniz vuruşmalarından biri, belki birincisini yapacağı ânı bekliyordu.

1538 yazında, dünya tarihinde o zamana kadar görülen en büyük armada, hemen bütün Avrupa devletlerinin katılmasıyla ortaya çıkmış, Akdeniz'de Donanmay-ı Hümayûn'u arıyordu. Almanya imparatoru ve İspanya Kralı Charles - Quint (Şarlken), bu korkunç deniz kuvvetine Andrea Doria'yı başkomutan tayin etti. Armada, başlıca İspanya, Almanya, Venedik, Portekiz, Ceneviz, Papalık, Floransa, Malta donanmalarından müteşekkildi. Bunlardan tek başına İspanya donanması, yer yüzünün Türkiye'den sonra ikinci, Venedik donanması ise üçüncü deniz kuvvetini teşkil ediyordu. Andrea Doria ise, Hıristiyan âleminin XVI. asırda yetiştirdiği en büyük amiraldi.

Dîvân-ı Hümayûn, yani Türk Osmanlı imparatorluk hükû-

As a result, we must say that the Mesopotamian area and Basra harbour were under the nominal dominance of the Ottomans at the end of the nineteenth century and beginning of the twentieth century. Economic goods were passed over to the western markets through Basra, a collecting center.²² The Ottoman Empire served the purpose of a gendarme government that secured the benefits and economic advantages due to disagreements among the major states. In reality, the financial status of the Empire was barely sufficient to carry on this fiction. Other sources of income were either provided by exterior financial groups or controlled through international organizations such as the Public Debt, and their representative.

Conclusion

The Arab world in the nineteenth century was in the process of disintegration like the whole of the Ottoman Empire. The Arab world which could conserve its administrative and cultural union within the *Pax Ottomana* till the beginning of the nineteenth century, entered during this era a disintegration process, since the Western powers divided this area into several influence spheres. Beyrouth and Basra were becoming two separate and important controlling centers of these divided areas. This disintegration of economic space prepared in the twentieth century the platform of political division. The falling of Syria and the Lebanon under the French and, Egypt and Mesopotamia under the British economic and finally political influences, caused the emergence of these areas as independent political units after the fall of the Ottoman Empire. These areas came under the rule of the British and the French and until our present times a reunification of the eastern Arab world could not be effected.

İLBER ORTAYLI

STUDIES ON OTTOMAN TRANSFORMATION

Istanbul - 1994, s. 69-76.

DN: 34755

05 ARALIK 1995

domiciled in various cities of Turkey many natives of the country who claim American citizenship and frequently call upon our Consuls for protection. Some of these persons, it is alleged, come to the U.S. for a short time and by means of false affidavits obtain certificates of naturalization, while others without even visiting this country secure certificates of naturalization and passports by inducing friends to personate them.» Rudolph Hurner Vice Consul of U.S. Baghdad-Turkey.

²²M. Salman Hasan, *ibid* pp. 348. «The export trade of Iraq rose between 1864-71 from 147.000 to 2.960.000.»

IOANINA AND ITS PORT-TOWN PREVEZA IN THE LATE OTTOMAN EMPIRE (1864-1895)

The province of Ioanina during the last decades of Ottoman domination shows both a peripheral character in the Empire on the one hand and an international fringe point on the other. Ioanina and its port-towns Prevesa and Arta (Ottoman Narda) were two crosspoints in the eastern Mediterranean. Preveza, which had Venetian and Ottoman periods in its long history, is a good example of evolution in this area until the beginning of the Balkan wars in 1912.

The sandjak Preveza has witnessed some of the most characteristic developments of the Tanzimat period. It had remained outside of the boundaries of the Hellenic Kingdom as it was established in 1829, but still was the closest contact point of the Ottoman Empire with Greece both from commercial and geographical aspects.

Until 1912 the Preveza sandjak was part of the Ionina province (*Yanya vilayeti*). Between 1864 and 1912 it included 3 subdistricts (*kaza*); namely Preveza, Loros and Marğılıç, (today Margariti). Parga was at first a *kaza* center and later remained as a *nahiye* (commune) within the *kaza* of Marğılıç. Parga was largely dominated by Muslim-Albanian land owners (agha) and kept this economic social feature till the end of the second world war. 36 villages and two communes (*nahiye*) completed the administrative structure of the Preveza sandjak.¹ The *nahiye* had been established on the lines of the French "commune" model; but owing to its autonomous administrative status, specially in the Balkans, it was not favoured by the Ottoman administration. Population figures quoted by Ottoman sources usually repeat the figures of the official yearbook (*salname*). As the census was not conducted in a very precise manner, these figures are only an approximation of the reality and they should be used to work out population estimates for nineteenth century Ottoman Europe. Population figures for 1895 based on an Ottoman source are as follows:²

¹ *Salname-i Vilayet-i Yanya* 1892, -Nr: 6, p. 211-214-216.

² Ali Cevad, *Memalik-i Osmaniye'nin Coğrafya Lugatı* Constantinople 1892 (1313 H) p. 238-240.

YANYA VİLAYETİNİN LİMANI OLARAK 19. ASRIN İKİNCİ YARISINDA PREVEZE

İLBER ORTAYLI

Osmanlı İmparatorluğu'nun son asrında Yanya bölgesi hem imparatorluğun çevre vilayeti, hem de Doğu Akdeniz'de önemli bir geçiş noktası karakteri göstermektedir. Yanya ve limanı Preveze ve Narda (Arta) Doğu Akdeniz ve özellikle Yunanistan Krallığı, İtalya ve Osmanlı İmparatorluğu arasında iktisadi, siyasi bir bağlantı noktasıydı. Uzun tarihi boyunca Preveze Venedik ve Osmanlı hâkimiyetini geçirmiş; nihayet 1912 sonunda Balkan Savaşı'ndaki çözüme ile Yunanistan'a geçmiştir.

Preveze sancağı Tanzimat döneminin tipik ve ilginç gelişmelerini yaşayan bir bölgedir. 1829'da Yunanistan Krallığı bölgeye komşu olarak kuruldu ve bu nedenle de Preveze'nin hem Yedi Adalar Cumhuriyeti (Cezayir-i Seb'âlon Adaları) hem de Yunan Krallığı ile yoğun iktisadi, siyasi ilişkileri görülüyordu ve stratejik bakımdan hassas bir bölgeydi.

1912'de son Osmanlı askeri çekilene kadar Preveze sancağı Yanya vilayeti içindeydi. 1864 ve 1912 arasında sancağın üç kazası vardır; *Preveze* (merkez) *Loros ve Marğiliç* (bugün Marğariti) Parga önceleri bir kaza merkezi iken, sonraları sadece bir nahiye merkezi olarak kaldı ve Marğiliç'a bağlandı. Parga Arnavut Müslüman toprak ağalarının iktisadi ve mali nüfuzu altındaydı. Bu ağalar 2. Dünya Savaşı sonrası işbirliği ile suçlanarak sürüldü veya yok edildiler. Preveze sancağının iki nahiye ve 36 köyü vardı¹. 19. yüzyıl Osmanlı İdari sisteminde nahiye, klasik devirdeki gibi bir kadı naibinin oturduğu ve yönetime iştirak ettiği bir küçük yerleşme (nahiye, nevahi) olmaktan çok; Fransız commune sistemine göre yeniden düzenlenmiş bir alt idari birimdi, ama esas aldığı Fransız modeline göre kontrollü ve güdümlü bir idari birimdi, ve özellikle Balkanlar'da özerk bir idari bünyeye kavuşması hiç istenmediğinden ne sayıca çoktu, ne de önemli yetki ve görevlerle donatılmıştı. Nüfus miktarı *salnamelerde* ve bunlara dayanan coğrafya kitapla-

¹ *Salname-i Vilayet-i Yanya* (H. 1310) 1892,-Nr. 6, s. 211-216.

TTK BELLETEN, cilt: LXII / sayı: 233

Nisan 1998, s. 137-146.

D:137